

Sámiid Riikkasearvi

Doaibmačilgehus jagi 2010 ovddas

Sisdoallu

1.0 Álggahus	4
1.1 RSR:a oppalaš oainnáhus oainnáhus 2000:ha mielde	5
2.0 Organisašuvdna	6
2.1 Stivra.....	6
2.2 Operatiivvalaš organisašuvdna	8
2.3 Ovddasteaddjit doaimmain ja organisašuvnnain.....	9
2.3.1 Sámi Duodji	9
2.3.2 Guovddáš meahcceealleráđđi.....	9
2.3.3 Lenastivrra meahcceealleráđđi	9
2.3.4 Fuođđohálddašandelegašuvnnat.....	9
2.3.5 Sámi dutkanguovddáš, VARTOE	10
2.3.6 Máilmmi boazoálbmogiid searvi	10
2.3.7 FSC	10
2.3.8 Duottarsihkkarvuodaráđđi	10
2.3.9 Sámiid Oahpahušguovddáš	10
2.3.10 Samefolket áviisa	10
2.3.11 Ájtte vuodđudus.....	10
2.3.12 Gaaltije.....	10
2.3.13 Sámi muitfoanda	10
2.3.14 Guovddáš ovttasráđđadallanjoavku vuovdedoallu-boazoealáhus	10
2.3.15 Sámiráđđi	11
2.3.16 Eldrimner	11
2.3.17 Vuovdejoavku	11
2.3.18 Meahcceeallejoavku	11
2.3.19 Davvirikkalaš musea referánsajoavku	11
2.3.20 Ávki.....	12
2.3.21 VindRen	12
2.3.22 Ráđdehusa dásseárvoráđđi.....	12
2.3.23 Referánsajoavku Eallinfámolaš ja bistevaš boazoealáhusa várás	12
2.4 Revišuvdna.....	12
3.0 Bálváluš miellahtuide	12

4.0 Ealáhusaeallin ja bargomárkanjearaldagat.....	13
4.1 Meahcceeallejearaldagat.....	15
4.2 FSC - Vuovdejearaldagat	15
4.3 Vindren	16
5.0 Juridihkalaš ráđđeaddin ja áššemeannudeapmi.....	16
6.0 Oaivil- ja lobbybargu	17
7.0 Miellahtuid ovddastit	18
8.0 Gulaskuddamiidda vástidit	19
9.0 Kulturjearaldagaid válbmen ja meannudeapmi	20
10.0 Ekonomiija ja hálddašepmi	21

1.0 Álggahus

Jagi 2010 lea, nugo maid ovdalaš jagiid, dehálaš leamaš rahčat čuovvut riikkačoahkkimis ovdal mearriduvvon oainnáhusa, Oainnáhus 2000. Dát mearkkaša ahte mii muhtin muddui leat sáhttán bargat plánaid mielde guhkesáigásaš proševttaiguin, seammas go mii ain eanet bargat čoavdit fáhkkatlaš jearaldagaid min miellahtuid ovddas. Ea.ie. lea bargu sisabahkkenjearaldagaiguin ja meahccealleváttisvuodaiguin lassánan.

Dán jagi leat maid álgán iežamet heivehit ođđa árvovuodđoáššegirjái, Njunjušáššegirjái, man riikkačoahkkin 2010 muhtin muddui mearridii.

Jus min oainnáhus galgá joksojuvvot, de ferte RSR bargat ovdánahttit min kultuvrra boazoealáhusain, min gielaiguin ja min iežá sámi ealáhusaiguin vugiin mii nanne min miellahtuid. Min oainnáhus lea joksojuvvon go boazoealáhusas ja min iežá sámi ealáhusain lea ealli ja dynámalaš sadji sihke sámi ja ruota ja maid riikkaidgaskasaš servodagas. Min oainnáhus lea joksojuvvon go mis sámiin lea duohta mearridanriekti jearaldagain mat gusket midjiide ja min ealáhusain, iežá sániiguin, go min jienas lea fápmu servodagas.

”Mii sámit leat máttuineamet árben eatnama, čázi ja eavttuid jođihit boazodoalu, bivddu, guolásteami ja iežá eanangeavaheami Sámis. Mii sámit oaidnit eanadaga ja olbmo oktan ovttađahkan, masa vuodđun lea jurdda ahte mii hálldašit eatnamiid min mánáide.

Dát gáibida ahte mii hálldašit dan bures.

Vuodđun min eanangeavaheapmái lea bistevaš ollislašvuđa jurdda. Nanu ja eallinfámolaš boazodoallu nanne kultuvrra mii fas oažžu stuorit vejolašvuodaid seailut ja ovdánit.

Kultuvra ja boazodoallu leađadnon oktii iige nubbi birge nuppi haga. Dain lea goabbatbeallásaš oktavuohhta.

Nanu ja eallinfámolaš boazodoallu ja kultuvra girdet rievvdásaid. Min ipmárdusa mielde lea boazodoallu okta dain deháleamos osiin sámi kultuvrras.”

1.1 RSR:a oppalaš oainnáhus oiannáhus 2000:ha mielde

Min oainnáhusáššegirjjiis čilgehuvvo min oppalaš oainnáhus čuovvovaš sániiguin.

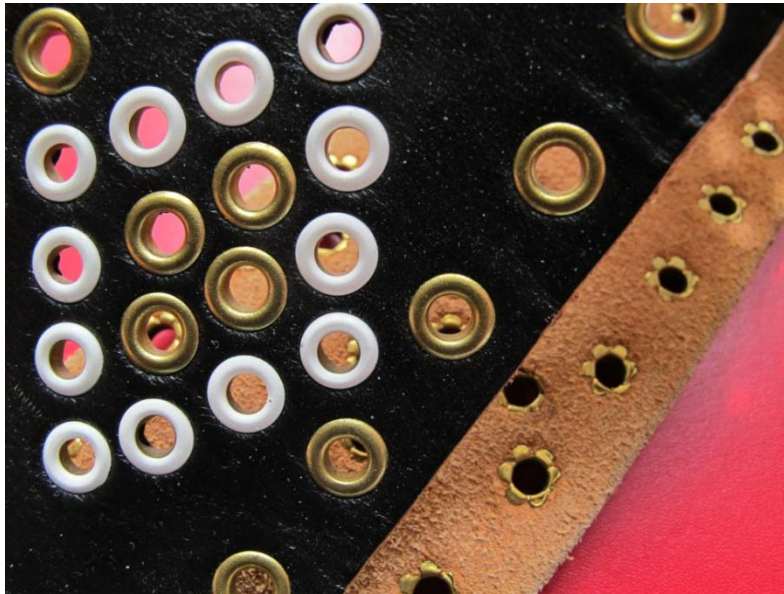
- eallinfámolaš Sápmi gos sámiid dárbbut sáhttit geavahit eatanmiid jačáziid birgejumi dihte mannet ovdal iežáid beroštumiid – sihke stáhtalaš ja ovttaskas
- sámi iešmearrideapmi mii addá čearuide ovddasvástádusa hálldašit boazoealáhusa buvttadannávccaid
- menestuvvi fitnodagat mat ovttasdoibmet fámolaš ealáhusorganisašuvnnas
- ealli sámi báikegoddi bures ovdánahttojuvvon ja mánggabealat sámi ealáhuseallimiin masa lea vuodđun lahka oktavuohhta ealáhusa, birra ja kultuvrra gaskkas,
- ekologalaččat bistevaš ja gánnáhahti boazoealáhus
- ealli sámi báikegoddi gos sámi beroštumijoavkkuin leat hui buorit oktavuođat birrašiin

Dán oainnáhusa rámmaid siskkobealde lea organisašuvdna dan dihte bargan čuovvovaš doaimmaiguin:

- Miellahtuide bálvalusa addit
- Ealáhuseallin- ja bargomárkanjearaldagaid jođihit
- Juridihkalaš ráđdeaddimiin ja áššemeannudemiin

- Oaivil- ja lobbybargguin
- Čearuid ovddastit
- Gulaskuddamiidda vástidit
- Ovddasvástidit kulturjearaldagaid válbmemis ja áššemeannudeamis
- Ekonomalaš ja hálddahuslaš jearaldagaid áššemeannudemiin min organisašuvnna bokte

2.0 Organisašuvdna

Organisašuvdna lea dat oassi juvllas man birra RSR jorggista, ja dan haga ii jorggis juvlla. Muhto miellahtut mearridit man guvlui ja mainna leahtuin mii galgat jođášit. Jagi mielde leat organisašuvnna leamaš čuovvovaš bargit ja hápmi:

2.1 Stivra

Stivra ovddasvástida RSR:a organisašuvnna ja RSR:a doaimmaid oppalaš hálddašeamis. Doaibma siskkilda mearrádusaid maid ovddas stivrras lea ovddasvástádus njuolggadusaid ja riikkačoahkkima mielde ja muđui jearaldagain strategalaš ja ekonomalaš mearkkašumiin. Dahkan dihte stivrra barggu beaktilin mis lea čuovvovaš bargu váldit ovdan bagadeami bargoortnegii. Dán bargoortnega mielde leat stivrras čuovvovaš bargodoaimmat:

- Stivret ja doarjut doaimma njuolggadusaid, riikkačoahkkinnmearrádusaid, guhkesáig ásaš doaibmaplánaid ja iežá stivrenáššegirjjiid mielde.
- Váldit ovdan ja árvoštallat jahkásaš doaibmaplána oainnáhusaiguin, ulbmiliiguin ja doaibmaplánemiin.

- Ráhkadit jahkásaš bušehta ja maid árvoštallat jačuovvut dan. Riikkačoahkkin mearrida bušehta.
- Jearaldagaid birra diđihit ja ráhkadit buoremus vejolaš searvevuoda lihtu miellahtuid gaskkas, ja maid bargat nannet lihtu guovlluguovdasaččat. Oktavuohta gaskal guovlluid ja sámiservviid dahkko ovddemusat guovlluid stivraovddasteddjiid bokte.
- Doaimmalaččat doaibmat guhkesáigásaš nanu ekonomiiija ovddas návccaid huksema, ekonomalaš eavttuid ja goluid unnideami bokte.
- Doaibmat organisašuvnna ovddas mii buoremus lági mielde vástida lihtu váldobarggu, oainnáhusa ja ulbmiliid.
- Plánet searvvi riikkačoahkkima ja njuolggadusaid mielde dan válbmet.

Stivrras leat dán jagi, Árrjjátluovi čoahkkima rájis, leamaš čuovvovaš olbmot:

- ☒ Jörgen Jonsson, ságadoalli
- ☒ Patrik Lundgren, várreságadoalli ja vuovdečearuid ovddasteaddji
- ☒ Jonas Larsson, várrelahttu Patrik Lundgrenii
- ☒ Victoria Gällman Harnesk, sámiservviid ovddasteaddji
- ☒ Ylva Pavval, várrelahttu Victoria Harneskii
- ☒ Mattias Åhrén, Jämtlánda, Härjedalena ja Dalarna čearuid ovddasteaddji
- ☒ Jeanette Kråik, várrelahttu Mattias Åhrénii
- ☒ Gudrun Kuhmunen, davvi Norrbottena ovddasteaáddji
- ☒ John Tomas Páve, várrelahttu Gudrun Kuhmunenii
- ☒ Åsa Larsson, Västerbotten čearuid ovddasteaddji
- ☒ Inger Ann Omma, várrelahttu Åsa Larssonii
- ☒ Britta Stina Sjaggo, oarje Norrbottena čearuid ovddasteaddji
- ☒ Stefan Länta, várrelahttu Britta Stina Sjaggoi

Dán jagi lea stivräoahkkanan 7 gearddi. Eanas čoahkkim at leat čadahuvvon čállingottis Upmejes. Buorre vuoiņa, áššálaš ságastallamat ja erenoamážit stuorra beroštupmi leat leamaš barggu dovdomearkkat.

Stivralahtut leat maid lágidan guovlluguovdasaš čoahkkimiid iešgudetge lahtu guovllus. Lahtuin lea maid leamaš lagas oktavuohta čállingottiin áigequovdilis jearaldagaid čuovvuma dihte.

2.2 Operatiivvalaš organisašuvdna

Dán jagi lea operatiivvalaš organisašuvdna bargiidlohku stuorrát lassánan, iige lohku leat goassege ovdal ná allat leamaš. Dat vuolgá das go RSR jodiha ollu proševttaid.

Bargit leat 2010, olles dahje muhtin áiggiid jagis, leamaš čuovvovaš olbmot:

- 📍 Jörgen Jonsson, ságadoalli bealleáigevirggiin
- 📍 Anders Blom, searvedirektevra geas lea bargobáiki Upmejes
- 📍 Jenny Wik Karlsson, searvejurista geas lea bargobáiki Upmejes
- 📍 Björn Linder, jurista (muhtin áiggiid jagis) geas lea bargobáiki Julevis
- 📍 Helén Larsson, ealáhusáššemeannudeaddji geas lea bargobáiki Upmejes
- 📍 Ellacarin Blind, áššemeannudeaddji kultur-, ealáhus- ja servodatjearaldagain geas lea bargobáiki Upmejes
- 📍 Stefan Johansson, ruhtadoalli geas lea bargobáiki Upmejes
- 📍 Britt Marie Barruk, hálddašeaddji geas lea bargobáiki Upmejes
- 📍 Ol-Johán Sikku, prošektajođiheadji Renlycka (Boazolihkku) proševttas geas lea bargobáiki Staares
- 📍 Eva Wiklund, prošektajođiheadji Renlycka (Boazolihkku) proševttas geas lea bargobáiki Upmejes (muhtin áiggi jagis)
- 📍 Ragnhild Svonni, prošektajođiheadji eanangeavaheamis geas lea bargobáiki Gironis
- 📍 Hans Liebetau, IT ovddasvástideaddji geas lea bargobáiki Upmejes
- 📍 Mirja Lindberget, prošektajođiheadji meahcceallejearaldagaid ovddas geas lea bargobáiki Upmejes
- 📍 Lennart Pittja, prošektajođiheadji turistajearaldagaid ovddas geas lea bargobáiki Jielleváris
- 📍 Dan Abrahamsson, gávperáđdeaddi geas lea bargobáiki Julevis (muhtin áiggi jagis)
- 📍 Dan Jonasson, prošektajođiheadji sámi turismma ovddas geas lea bargobáiki Staares
- 📍 Pia Hagerlind Huuva, prošektajođiheadji Indigee proševtta ovddas (muhtin áiggi jagis) geas lea bargobáiki Liehittájäs
- 📍 Lena Fjällborg, prošektahálddašeaddji geas lea bargobáiki Upmejes

Vaikko bargit barget ja buvttadit hui alla dásis, de lea buozalmasjávkan bargomorála bargiidjoavkkus. Bargit leat okta RSR:a stuorimus návccain. Sin erenoamáš stuorra beroštumi haga ii livččo organisašuvdna doaimman. Buozalmasjávkan lea leamaš vuollegas dán jagi eaige otne gávdno makkárge bargorelaterejuvvon rehabiliterenáššit.

2.3 Ovddasteaddjit doaimmain ja organisašuvnnain

RSR:as eai bargga dušše bargit ja stivra doaimmalaččat vai galgat sáhttit olahit ulbmiliideamet. Sullii 60 olbmo, geat leat čadnon min miellahttojovkui, doibmet min sierra doaimmain.

2.3.1 Sámi Duodji

 Jeanette Kråik

2.3.2 Guovddáš meahcceealleráđđi

 Per-Gustav Idivuoma

 Laila Daerga

2.3.3 Leanastivrra meahcceealleráđđi

Norrbotten

 Niklas Jannok

 Anders Persson

Jämtlánda

 Tomas Kristoffersson, bissovaš lahttu

 Niklas Gröndahl, várrelahttu

Västerbotten

 Mikael Lundberg, bissovaš lahttu

 Jan Rannerud, várrelahttu

 Torsten Stinnerbom, bissovaš lahttu

 Aina Jonsson, várrelahttu

2.3.4 Fuoddohálldašandelegašuvnnat

Norrbotten

 Anders Persson

Västerbotten

 Laila Daerga

 Torkel Stinneborn

Jämtlánda

 Marianne Persson

 Kjell-Ove Klemensson

2.3.5 Sámi dutkanguovddáš, VARTOE

- 📍 Anders Blom, bissovaš lahttu
- 📍 Ellacarin Blind, várrelahttu

2.3.6 Máilmmi boazoálbmogiid searvi

- 📍 Peter Andersson

2.3.7 FSC

- 📍 Anders Blom, bissovaš lahttu
- 📍 Håkan Nyström, várrelahttu

2.3.8 Duottarsihkkarvuodaráđdi

- 📍 P G Idivuoma

2.3.9 Sámiid Oahpahušguovddáš

- 📍 Åsa Nordin, bissovaš lahttu
- 📍 Marja Skum, várrelahttu

2.3.10 Samefolket áviisa

- 📍 Annelie Nilsson-Lindgren, bissovaš lahttu
- 📍 Birger Ekerlid, bissovaš lahttu
- 📍 Erika Unnes, bissovaš lahttu
- 📍 Nils-Göran Baer, várrelahttu
- 📍 Ylva Sarri, várrelahttu
- 📍 P G Idivuoma, várrelahttu

2.3.11 Ájtte vuodđudus

- 📍 Anne May Kuoljok-Albinsson, bissovaš lahttu
- 📍 Victoria Gällman-Harnesk, bissovaš lahttu
- 📍 Stina Kuoljok Huuva, várrelahttu
- 📍 Tanja Sevä, várrelahttu

2.3.12 Gaaltije

- 📍 Karin Thomasson, bissovaš lahttu
- 📍 Ingrid Rehnfeldt, bissovaš lahttu
- 📍 Edvin Rensberg
- 📍 Reidar Nordfjell

2.3.13 Sámi muitfoanda

- 📍 Isabella Nutti

2.3.14 Guovddáš ovttasráđđadallanjoavku vuovdedoallu-boazoealáhus

- 📍 Ingemar Blind, bissovaš lahttu
- 📍 Håkan Nyström, bissovaš lahttu

- ☉ Karin Baer, bissovaš lahttu
- ☉ Kenneth Willenfeldt, bissovaš lahttu
- ☉ Anders Blom, bissovaš lahtu
- ☉ Tomas Sevä, várrelahttu
- ☉ Thomas Stenlund, várrelahttu
- ☉ Åke Larsson, várrelahttu
- ☉ Torbjörn Åhrén, várrelahttu
- ☉ Helen Larsson, várrelahttu

2.3.15 Sámiráđđi

- ☉ Åsa Larsson, bissovaš lahttu
- ☉ Mattias Åhrén, bissovaš lahttu
- ☉ Lars Miguel Utsi, várrelahttu
- ☉ Johan Skogsfeldt, várrelahttu

2.3.16 Eldrimner

- ☉ Peter Andersson

2.3.17 Vuovdejoavku

- ☉ Ingemar Blind
- ☉ Lars Evert Nutti
- ☉ Tomas Sevä
- ☉ Thomas Stenlund
- ☉ Kennet Willenfeldt
- ☉ Torbjörn Åhrén
- ☉ Håkan Nyström
- ☉ Karin Baer

2.3.18 Meahcceeallejoavku

- ☉ Lars-Thomas Persson
- ☉ Niklas Jannok
- ☉ Niklas Gröndal
- ☉ Åke Larsson
- ☉ Lars Åke Spiik
- ☉ Benny Jonsson
- ☉ Lars Jonas Kemi
- ☉ Nils Petter Pavval
- ☉ Laila Daerga
- ☉ Oddbjörnar Björkås
- ☉ Olle Larsson
- ☉ Leif-Anders Blind
- ☉ Jörgen Jonsson

2.3.19 Davviriikkalaš musea referánsajoavku

- ☉ Victoria Harnesk

2.3.20 Ávki

☉ Anders Blom

2.3.21 VindRen

☉ Patrik Lundgren, bissovaš referánsajoavkkus

2.3.22 Ráđđehusa dásseárvoráđđi

☉ Ellacarin Blind, lahttu

2.3.23 Referánsajoavku Eallinfámolaš ja Bistevaš Boazoealáhusa várás

- ☉ Jörgen Jonsson
- ☉ Karin Baer
- ☉ Hans Göran Partapuoli
- ☉ Edvin Rensberg
- ☉ Helena Omma
- ☉ Göran Jonsson
- ☉ Jonas Larsson
- ☉ Anders Blom

2.4 Revišuvdna

RSR:a ruhtadoalodárkkisteaddjit leat 2008 leamaš Öhrlings Pricewaterhouse-Coopers ja Viola Engström

☉ 3.0 Bálvalus miellahtuide

Bargu miellahtuide bálvalusa addit lea válđoáššálaččat siskkildan:

1. Lágidit oahpahasaid ja semináraid
 - a. Bieggafápmu
 - b. Meahcceallejearaldagat
 - c. Renlycka (Boazolihkku)-bohccobiergu
 - d. Gávpeovdáneapmi sámi nissoniidda
 - e. Visit Sápmi – sámi turisma jna
 - f. Upmeje kulturoaivegávpot 2014
 - g. Sámi eanangeavaheapmi

2. Diehtujuohkindoaibma
 - a. Mánnoreivvet
 - b. Webbaserejuvvon diehtujuohkin
 - c. Guovlluguovdasaš čoahkkimat

3. Dáhkádusat miellahtuide
 - a. Dáhkáduspáhkka lea ostojuvvon miellahtuid várás

4.o Ealáhuseallin ja bargomárkanjearaldagat

Jagi 2010 leat organisašuvnnas ollu bargan doarjut ealáhuseallinjearaldagaid. Čadáhuvvon doaibmabidjosiin gávdná:

1. Jagiid 2008, 2009 ja 2010 lea RSRčájja bargan doarjut sámi nissoniid fitnodateallima. RSR ráhkadii ea.ie. ovtta Connect Norr:ain gaskaoami mii doarju

fitnodagaid ja man namma lea Connect Sápmi. Dát bargu lea joatkán jačienjuhuvvon 2010:is.

2. Jagi 2010 lea bargu ráhkadit ođđa sámi turistaorganisašuvnna váldán stuorra lávkkiiid. Ođđa sámi turistorganisašuvnna namma lea Visit Sápmi. Dán prošeavttas ovttasbargat maid Gaaltijiin. Dát prošeakta joatká vel guokte jagi ja siskkilda maid ahte mii 2010:is leat ovdánahtán duogáš- ja kvalitehtamearka sámi turistafitnodagaide, Sápmi Experience.
3. Bargu ovdánahttit gávpesuorgeorganisašuvnna Renlycka (Boazolihkku) jotkkii dán jagi. Kvalitehtamearka Renlycka (Boazolihkku) loahpahuuvui ja dál gávdnojit dohkkehuvvon fitnodagat. Sámedikki ja Eanandoallodoaimmahaga ruhtavehkiin leat mii maid ráhkadan gávpesuorgesearvvi Renek masa dehkken fitnodagaid ja ovttaskasaid, sámiid ja earáid, geat barget doarjut bohccobiergogávpesuorggi.
4. Dán jagi lea RSR ovttas Jiellevári gielddain jačearuiguin/sámiservviin joatkán barggu Ávkkiiin, sámi ealáhuseallinguovddážiin. RSR lea oassálastán árvoštallamis mii ea.ea lea leamaš vuodđun doaimma bolagiseremii.
5. Guorahallan čearrooktasáš ovdánahtinnávccain sámi álggahanjearaldagaid várás Árijátluovis lea maid joatkán dán jagi ja lea viimmat (2011) ruhtaduvvon.
6. Jagi 2010 vuosttaš áiggi mis leai gávperáđdeaddi geas leai bargobáiki Julevis. Son lea bargan praktihkalaš ráđdeaddimiin ođđa ja boares sámi fitnodagaide.
7. Loahpageahčen 2010čadaheimmet gelbbolašvuodaovdáneami mánggain báikkiin Sámis sosiálalaš mediaid ja ruoktosiiddu birra nissoniidda geat juo leat dahje galget fitnodaga álggahit.
8. Dán jagi leat bargan Indigenous Entrepreneurship prošeavttain. Indigee, lea Interreg-prošeakta ja dan oktavdaas ovttasbargat Norggain, Suomain ja Ruoššain . RSR eaiggáda prošeavtta dan seammas go prošeakta jođihuvvo Barentsčállingottis Norggas. Prošeavttas oassálastet sullii 60 eamiálbmotnuora.
9. Jagi 2010 mii leat ovdánahtán vel ovttá Interreg-prošeavtta – Fitnodatovdáneapmi Sámis. Dát prošeakta álggahuvvo jagi 2011 ovttasbarggus Harstad allaskuvllain. Prošeakta sáhtá doarjut sullii 40 álggahuvvon sámi fitnodaga Ruošas, Norggas ja , doaivumis, Ruoššas.
10. Jagi 2010 lea RSR ovdánahtán ođđa dáhtadoarjaga njuovvam a várás, i-Renslakt. 3 njuovvanfitnodaga leat 2010:is geahččalan prográmma mii 2011:is galgá válbmejuvvot.

4.1 Meahcceeallejearaldagat

RSR lea dán jagi árjjalaččat bargan fuomášuhttit makkár váttisvuodaid meahcceeallit dagahit boazoealáhussii. Meahcceeallejearaldat leai oktan RSR:a eanemus vuoruhuvvon jearaldagain 2010. Muhtin áiggiid jagis leat 3-4 áššemeannudeaddji bargan daiguin váttisvuodaiguin. RSR:a meahcceeallejoavku lea maid doaimmalaččat oassálastán barggus. Dain doaimbaidjosiin mat leat čadahuvvon dán jagi sáhhtá namuhit

1. **Kollapsaprošeakta;** Ovdánahttin veahkis mainna sáhhtá kollapsa árvoštallat ealus/čearus. Dán oasseprošeavttas leat mii ovdánahttan instrumeantta ja statistihka mat nannejit min ovdalaš ipmárdusaid váttisvuodaid viidodaga birra. Dán barggu rámmaid siskkobeaalde leat mii váldán ovdan raportta Jijnjevaerie čearu dili birra (almmuhuvvon 2011).
2. **Toleránsaprošeakta;** 2010 lea leamašđuo bargu gávdnat geainnuid oažžut dohkkeheami min oainnuide mat gusket dasa makkár toleránsa čearuin sáhhtá leahkit meahcceeallevahágiid ektui. Dán jearaldaga leat maid sierra čuvvon ovttaskas čearuin.
3. **Mediastrategiijat;** Mii leat dihtomielalaččat mediain bargan vai oažžut min sáni gullot.
4. **Lobbydoaimma;** Dán jagi mii leat jđihan doaimmalaš lobbydoaimma ráđdehusa ja guoskevaš eiseválddiid ektui. Dán barggus mii leat ovttasdoaimman iežá organisašuvnnaiguin, nugo Ruota Bivdiidlihtuin, LRF:ain jna.
5. **Seminárat;** Mii leat fállan sihke guovlluguovdasaš čoahkkimiid ja čoahkkimiid fuođđohálddašandelegašuvnnaid ovddasteddjiiguin.
6. **Joatkevaš bargu min iežamet Meahcceeallejoavkkuin;** Strategalaš ságastallamat jna.
7. **Riikkaidgaskasaš bargu**
 - Interregprošeakta jašus ulbmiliin hábmet oktasaš meahcceealle -strategiija Sápmai.
8. **Hálddašanjearaldagat**
 - Oahpahus fuođđohálddašandelegašuvnnain
 - Ovdánahttin minstariin ja ráđdeaddin suodjalusbivdoáššiin jna
9. **Guorahallanbargu;** Oassálastin áigeguovdilis stáhtalaš guorahallamiin

4.2 FSC - Vuovdejearaldagat

Bargu gávdnat hámiid ráddjet vuovdedoalu vahágiid boazoealáhussii lea leamaš iežá vuoruhuvvon suorgi 2010:is. RSR beroštupmi FSC sertifierenvuogádahkii lea loktanen oažžun dihte ovdan ea.ie. ođđa ruota sertifierenstandárdda. Dát lihkestuvai ja ođđa standárda gávdno

2010 geasi rájis. Dán jagi leat oassálastán stivrabarggus, šiehtadallamiin odđa standárdda birra, standárdlávdegotti barggus ja riikkaidgaskasaš barggus.

2010:is mii leat oahpahan sullii 20 čearu odđa standárdda birra. Mii leat maid ovttas vuovdealáhusa ovddasteddjiiguin ovdánahtán erenoamáš gulahallanvuogádaga riidogiedahallama várás riidduide čearuid ja sertifierejuvvon vuovefitnodagaid gaskkas. Vuogádat doaibmá 2011 rájis.

4.3 Vindren

2010:is mii leat bargan loahpahit Vindren proševtta mii lei ovttasbargoprošekta Svensk Vindkraft gávpesuorgeorganisašuvnnain. Prošekta lea váldán ovdan giehtagirjiid ja bagadeami bieggafámu ja boazoealáhusa soabadeapmái boazomeahcis.

Prošekta jotkojuvvo RSR:a iežas Biegga proševttas. Bieggafápmoráddeaddin biekkaid álbmogii.

5.0 Juridihkalaš ráddeaddin ja áššemeannudeapmi

2010:is leat mii virolácat fállan juridihkalaš doarjaga ja ráddeaddima min miellahtuide . Muhtin áiggi jagis leat sáhtán fállat bálvalusa 2 sierra juristtas. Min juristtat barget sihke ráddjejuvvon ja prinsihpalaš jearaldagaiguin:

1. Ráddjejuvvon jearaldagat:

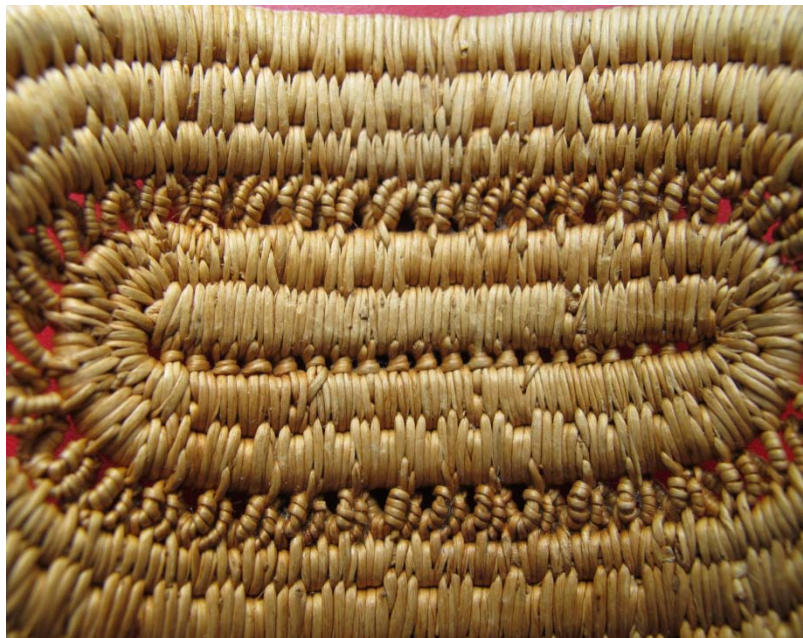
- Dávjá ráddeaddin telefovnna bokte

- Čearrojeardagat vuoruhuvvojit ovdal ovttaskasaid jearaldagaid
- Miellahttojeardagat
- Servodatplánenáššit
- Gulaskuddanbarggut mat gusket lágaide ja njuolggadusaide

2. Prinsihpalaš suorggit main min juristtat leat bargan:

- Oassi dán jagi barggus lea mannan čuovvut bivdo-ja guolástanjeardagaid ja luobahanjeardagaid. Bivdo- ja guolástansuorggis lea searvi dán jagis válbmen stevdnema ruota stáhta vuoste. Stevdnejupmi guđđojuvvui Jiellevári diggeriektái 11/5 2009 gos maid muhtin bargu lea čađahuvvon 2010:is.
- Bargu čuovvut ođđa evttohusaid mat gusket boazodoallokonvenšuvdnii.
- Čuovvun ja semináradoaibma mii guoská ráđđehusa ođđa sámepolitikii.

6.o Oaivil- ja lobbybargu

RSR:as leat maid 2010:is leamaš čeahkkimat riikkabeaivvi ja ráđđehusa ovddasteddjiiguin. Dáin čeahkkimiin gávdná ságastallamiid eanandoallodepartemeanttain, birasdepartementtain ja ovttaskas riikkabeailahttuiguin. Mii leat maid ožžon oktavuodaid ollu mearrideddjiiguin min ovttasbargoguimmiid bokte geat leat ea.ie. Ruota Bivdiidlihttu, LRF, SLU, WWF jna.

Čállingottis lea maid 2010:is leamaš joatkevaš ságastallan eiseválddiiguin, nugo Sámedikkiin, Luonddugáhttendoaimmahagain, Leanastivrrain ja Eanandoalloaimmahagain.

Riikkaidgaskasaš suorggis lea RSR ovddemusat ovttasbarganmiisámiiággain sisabakkenássiin riikkaidgaskasaš fitnodagain. Searvi lea gal máttuduo iežas oktavuodaid Permanent Foruma, FSC International ja organisašuvnnaid bokte, nugo sierra eamiálbmotorganisašuvnnaid bokte.

7.0 Miellahtuid ovddastit

Bargu miellahtuid ovddastit ferte dávjá áigeváni dihte fokuserejuvvot prinsihpalácat dehálaš jearaldagaide. Dakkár bargui gullá veahkehít sierralágán sisabakkeamiid oktavuodaid. Maŋemus jagi lea o.m.d. lohku bieggofápmoálggaheamit boazodoalloguovllus sakka lassánan. Dát buktá mielddis ođđa gáibádusaid čearuide. RSR lea oassálastán mánggáin dakkár ássiin ráđdiiguin, doarjagiin ja šiehtadallanoassálastimiin. Dán jagi orrot dát doaimmat lassáneame vel eanet.

Barggus miellahtuid ovddastit lea leamaš dehálaš ovdánahttit vehkiid ja bargovugiid. Bieggafápmosuorggis leat o.m.d. ovttas Ructa bieggenergijain álggahan VindRen prošeavtta man ulbmil lea ráhkadit giehtagirjiid das got bieggafámu ovddasteaddjit berrejit láhttet go lahkanit čearu. VindRen lea maid doallan máŋŋaid semináraid dán jagi.

2010:is RSR lea oassálastán ollu šiehtadallamiin ja máŋŋaid šiehtadallamiid bohtosat leat leamaš gávppátlaš šiehtadusat guoskevaš čearuide.

RSR lea maid oassálastán ovdánahttit gaskaomiid mat gusket buhtadusaide sisabahkkemiid oktavuodas luottaidda ja ruovdeluottaidda ráhkadeami geažil. RSR lea Sámefoandda doarjagiin ráhkadan modealla mii dál geahččaluvvo Botniabana šiehtadallamiin.

Dán jagi leat maid jehhan prošeavtta Sámi eanangeavaheami birra man boadus ea.ie. lea giehtagirji mas bohtá ovdan got mii oaivvildit birasváikkuhušilgehusaiguin galgá bargat sámi eatnamiin.

Dán jagi leat maid máŋŋain oktavuodain bargan fuomášuhttit dárbbu oazžut čielgaseabbut álbmotdearvvašvuodabarggu sámi álbmogii.

8.o Gulaskuddamiidda vástidit

RSR:a bargodoaimmaide gullá vástidit eiseválddiid gulaskuddamiidda. 2010 ii leat spiehkastat dás. Dán jagi leat ollu áššit bohtán maidda min oaidnu lea jerrojuvvon.

9.0 Kulturjearaldagaid válbmen ja meannudeapmi

Dán jagi lea RSR joatkán bargat doarjut mávssolaš sámiservviid. RSR lea maid oassálastán lágidemiin sámi vahku oktavuodas Upmejes ja Lopme Naestie oktavuodas Bienjedaelies.

2010:is mii leat bargan doaimmaččat doarjut Upmeje gieldda plánenbarggu mii guoská eurohpalaš kulturoaivegávpotjahká 2014. Gielddas lea čielga sámi kulturfokus. Gieldda vuittii gudnemarkka min sámisearvvi vehkiin ja pláne dál dievvasit jagi 2014 ovddas. Sámi jearaldagat bohtet leahkit hui dehálaččat kulturgávpotjagi. RSR lea fállan áššemeannudeaddji mii bargá sámi jearaldagaiguin 40 % jagi 2014 rádjái vai jearaldagat eai hilgojuvvo. Upmeje gieldda lea dohkkehan dan.

Giellajearaldat leat álohii mielde beaiveortnegis ja min giellaplána lea dollojuvvon áigeguovdilin.

10.0 Ekonomiija ja hálddašearpmi

Jahki 2010 lei lossat ekonomalaš bohtosiid dihte. Ekonomalaš plánen lea ovddemusat leamaš váttis dan dihte go leat leamaš golbma riikkačoahkkima ovttá jagis, juoga mii iešalddis lea ođas RSR:a historjjás. Dehálaš bargu váldit ovdan ovttajienalaš evttohusa boazodoallokonvenšuvnna birra lea menestuvvi, muhto dat bođii máksit ollu. Mii árvoštallat ahte bargu dáiguin riikkačoahkkimiiguin mielddisbuktá 300 000 ruvdnosaš dáhpa. Dasa lassin mielddisbukte riikkačoahkkimat ahte bargit nu viidát ledje čadnon bargui konvenšuvnnain ja riikkačoahkkimiiguin ahte masiimet 300 000 ruvdnosaš sisaboađu. Bargu meahcceeallejearaldagaiguin maid lea mielddisbuktán stuorra vuollebáhca.

Mii eat lihkestuvvan oažžut olggodas ruhtadeami man ražaimet oažžut ja ozaimet. Dan dihte go jearaldat lea nu dehálaš birgema dihte, de eat sáhtán dán diktit váikkuhit min barggu dási. Dat mearkaša ahte mii dohkkeheimmet dáhpa. Ekonomalaččat lea váttis dan dohkkehit, muhto praktihkáččat lea juste nuppe ládje. 2011:is fertet ~~ra~~ ožžut negatiivvalaš balánsarehkega ortnegii mii vuolgá 2010 barggus.

Vaikko 2010 boađus lea negatiivvalaš, de lea RSR:as leamaš stuorit jodiheapmi go goassege ovdal, historjjálaččat. Oktiibuot jodiheimmet 18 miljovvna ovddas. Earret dan 18 miljovvna, de gieđahalaimet Slow Food Sámi ja Upmeje Sámi vahku ekonomiija main lea jodiheapmi sullii 2 miljovvna ovddas.

Váttisvuohta mii boahdá ruovttoluotta jagis jahkái lea jearaldat min organisašuvnadoarjaga sturrodaga birra Sámedikki kulturráđis. 2010:is maid guhká leimmet eahpesihkkarat man stuoris juolludeapmi šaddá. Unnideapmi mii dahkkui 2009:is čuovui dađi bahábut mielde 2010 rádjái. Boahteáiggi birra eat dieđe vuos maidege dan sivas go Sámedikki kulturráđđi lea bearrái geahččame njuolggadusaid ja kulturpolitihkalaš doaibmaprogramma. Muhto sáhttit doaisttázii illudit go organisašuvdna lea lihkestuvvan loktet mieđihuvvon organisašuvnadoarjaga 530 %:ain!

Upmeje 2011-05-06

Anders Blom